

ERDELYI MAGYARÁG

Felolvas szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadói vataak Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul Nadvolactér 14 Telefon: 180

Ara 1 lej

IV. évfolyam 46. sz.
1935. FEBRUÁR 15.
Péntek

Egyre fenyegetőbb a háborus veszély Északafrikában

Összehívják a Népszövetség rendkívüli közgyűlését. -- Olaszország teljesíthetetlen feltételeket szab az abessziniai kormányoknak

Róma, február 13.

Abesszinia és Olaszország közötti konfliktus ügyében tegnap estére összehívják a legfelsőbb katonai tanácsot, amelyen Mussolini miniszterelnök elnökölt. Mussolini bejelentette, hogy tegnap felkereste az abessziniai ügyvivőt és közölte vele, hogy a határvillongások miatt kénytelen komolyabb eszközökhöz nyulni és emiatt rendelte el a két hadosztály mozgósítását, amelyet a legközelebb behajóznak.

Páris, február 13.

A francia lapok kivétel nélkül első oldalon hozzák az olasz mozgósítás híreit. Vanak olyan lapok is, amelyek annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a gyarmati hadjárat, amelyet Olaszország most Abesszinia ellen vezetni akar, esetleg nem jár azzal

a eredménnyel, amilyen nagy áldozatokat hoznak érte.

Genf, február 13.

Népszövetségi körökben általános riadalmat keltett az olasz mozgósítás híre. Nagyön valószínűnek tartják, hogy az abessziniai konfliktus ügyében még ebben a hónapban összehívják a Népszövetség rendkívüli közgyűlését. Ez annál is inkább valószínű, mert a genfi abessziniai megbízott felhatalmazást kapott a Népszövetségtől arra, hogy egy újabb konfliktus esetén, kérjék a Népszövetség közgyűlésének összehívását.

London, február 13.

Az olasz-abessziniai viszály egyre élesedik. A Reuter megcáfolja ugyan azt a hírt, mintha Olaszország ultimátumot adna volna az Abesszinianak, de a helyzet egyre

veszélyesebb. Olasz körök a háboru elkerülhetetlenségét hangoztatják és súlyos természetű gyarmati érdekeztetésekre hivatkoznak. Rómában úgy tudják, hogy Ualual környékén 50 ezer főnyi abesszin hadsereg tányázik, míg az Eritreát és olasz Szomalit védő olasz csapatok száma 5 ezerre rug.

A Reuter azt is cáfolja, hogy az olaszok határmegállapító bizottság kiküldését kérik.

Róma, február 13.

Olasz körökben Abesszinia további magatartásától teszik függővé a béke kérdését. A római abesszin követ nyilatkozott és annak a reményének adott kifejezést, hogy a háborút sikerülni fog elkerülni. De ha Olaszország teljesíthetetlen követelésekre lép elő, akkor a Népszövetség beavatkozását kéri.

Elpusztult Amerika büszkesége

Felrobbant a levegőben és lezuhant a „Mecon” óriásléghajó

A két évvel ezelőtti léghajó katasztrófa kísértete ijes módon ismétlődött meg

Washington, február 13.

Az amerikai haditengerészet leghatásosabb léghajóját a Mecon szerencsétlenül érte a californiai partok közelében. A Mecon, testvérhajója volt, az 1933 februárjában elpusztult Arcon léghajónak és csodálatosképpen ugyan úgy pusztult el mint az. A Mecon az amerikai haditengerészet büszkesége volt és a 235 méter hosszú léghajó 9500 kilométert tudott megtenni egyfolytában. Most a legutóbbi hadgyakorlatokról tért vissza és ekkor érte nyit tengeren a szerencsétlenség, melynek körülményeit még nem sikerült megállapítani. Eddig a szűkszavú jelentések csak azt közlik, hogy a Mecon fedélzetén robbanás történt. A robbanás után a léghajó azonnal leszállt a nyit tengeren és vészrakétákat bocsátott ki. Szerencsére több hadóhajó volt a közelben, amelyek azonnal a veszélyeztetett Mecon leányosságának segítségére siettek. Legelőször a

Pennsylvania hajó köze itette meg a szerencsétlenül járt léghajót és éles fényszórókkal keresztül furta az eső és ködfátyolt. A fényszórók világítása mellett, kátszékbejött

látványt nyújtott a lég királynője. A roccsok körül hét mentőcsónak küzdött az árral és ezeket kellett megmenteni. Ekkor már a Richmond cirkáló és a Memphis csatahajó is a közelbe érkezett és a mentőcsónakok legénységét felvették.

A léghajó kilencven főnyi legénysége közül 88-at sikerült megmenteni.

Újabb jelentések szerint a Mecon viharba került és így történt a szerencsétlenség. A vihar lenyomta a léghajót, de sikerült felemelkednie. Ekkor következett be a robbanás mely elpusztította a fedélzetet.

Hauptmann mégis ártatlan?

Szenzációs vallomást tett egy lelkész a Lindberg-bébi gyilkosának tárgyalásán

Flemington, február 13.

A Hauptmann pörnek óriási szenzációja van. Ugyanis amikor az ügyész vádbeszédeiben halált kért Hauptmann fejére, a halgatóság soraiból felemelkedett egy idősebb ember, aki kijelentette, hogy 1932 virágvasárnapján egy férfi, aki hasonlított Hauptmannhoz, de nem ő volt az meggyanta neki, hogy ő gyilkolta meg Lindbergh ezredes gyermekét. A teremőrök azonnal őrizetbe vették az idős embert, akit a bíróság később igazolta és kitünt, hogy a közbeszó egy Vicent Burnsh nevű lelkész, aki hozzá községből való plébános. A lelkészt az igazoltatás után szabadon engedték.

A 250 ajándékos verseny 25. száma

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az részt vehet az a. j. n. d. k. versenyen

1935 január 21 - február 20.

A NAP

★

Bányászstrájk

Az orvosi gyakorlat homeopathikus gyógymódnak nevezi azt az eljárást, amikor a betegséget — "önmagával" gyógyítja. Például valakit meg akarunk óvni a betegségtől, így a betegség bacillussait beoltjuk testébe, hogy ezáltal egy újabb bacillus-támadás veszedelmét előre közömbösítsük. Homeopatikus gyógymód voltaképpen a himlő elleni kötelező védőoltás is, amikor himlőbacillussal oltanak be a testbe, hogy a betegséggel szemben ellenállóvá legyenek. Népies nyelven a homeopatikus gyógymód: kutyaharapást szőrével.

Mindez az orvosi elmékedés pedig abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy a tegnapi nap folyamán több, mint kétezer ember szállt a bányák mélyére és kijelentette, hogy sztrájkbalép. Kijelentette a kétezer ember, hogy miután a fizetésemelésre vonatkozó követeléseiket nem teljesítették, mindaddig nem hajlandók feljönni a napvilágra, amíg főnökeiket jobb belátásra nem bírják. Minthogy pedig egyrészt a bányászok mindössze félnapi élelemmel voltak ellátva a sztrájk megkezdésének pillanatában, másrészt pedig a munkaadók és munkások örök harcai már elégszer bebizonyították, hogy a munkaadókat nagyobb türelemmel áldotta meg az ég, a kétezer bányamunkás sztrájkja előre láthatólag éhség-sztrájkjává alakul át mielőbb.

Hogy azután az óriási arányú demonstráció, kétezer és néhány száz bányász gyomrának ijesztő földalatti korgása eljut-e azokhoz a fülekhez, amelyekhez el kellene jutnia, még nem lehet tudni. Aki ismeri a bérmozgalmak történetét, jól tudja, hogy nagyon kevés azoknak a sztrájkoknak a sorsa, amelyek nem a munkaadók győzelmével végződtek. Az sincs azonban kizárva, hogy az éhes gyomrok ijesztő zenéje mégis megrendíti az érzéketlennek hitt lelkeket és a bányászok, ha nem is győzelemmel, de a győzelem halvány árnyékával térhetnek ismét vissza a föld színére.

Ha így lesz is, nagyon különös. Kétezer és újabb kétezer vagy még több bányász gyomra évek, évtizedek óta korg, korgó hiába. Nyomorúságos bárlik arra se volt elég, hogy táplálékot biztosítsanak maguknak és családjuknak. Így kell lennie, mert a bányász békés ember, aki ha jól akart, tovább, mi sem érdekli. De nem lakhatott jól, éhezett annyira, hogy végül is sztrájkba, éhség-sztrájkba kellett lépnie. És amit nem tudott elérni sok tízezer éhes gyomor korgó zenéje azt elérni most — legalább részben — kétezer ember dacos éhség-sztrájkja. A homeopatikus gyógymód: éhezés az éhezés ellen, valamennyire mégis segít a már tovább türethetetlen állapotokon.

A homeopatikus gyógymód diadalát jelenti az aninal bányászok éhség-sztrájkja által kivívott esetleges siker. Egyben azonban az emberiség, a felebaráti szeretet és minden egyéb hazug humanista jelző csufos arculaspását is. Mert szégyen és gyalázat az, hogy kétezer embernek nyíltan, az egész világ szemeláttára kell éheznie ahhoz, hogy az a nyomorult világ belássa: ezeknek az embereknek is enniük kell.

2. oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935. FEBRUÁR 15.

Mégis leszállítják a köztisztviselők fizetését?

Anghelescu közoktatásügyi és Antonescu pénzügyminiszter szenzációs vilája a tervbe vett költségvetési redukcióról

Bucuresti, február 13.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter tegnap megjelent T. Antonescu miniszterelnökénél, aki előtt megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha tárcájáról le akarna mondani. Kijelentette, hogy nem akar nehézségeket okozni a kormánynak, de ne kívánják tőle azt, hogy eddigi munkája tönkremenjen a tervbe vett redukció keresztül hajtásával.

T. Antonescu erre felkérte Anghelescut, hogy tárgyaljon Antonescu pénzügyminiszterrel. Antonescu kijelentette, hogy még a hadseregnek sem tudja biztosítani a szükséges összegeket és ilyenformán szó sem lehet arról, hogy a redukciót a közoktatásügyi tárcában keresztül ne vigyék.

Egyes lapok értesülése szerint Antonescu a következőket mondta:

— Am jó, ha Ön ragaszkodik tárcája

költségvetésének érintetlenségéhez én lemondok. Vegye át Ön a pénzügyi tárca vezetését és meg fogja látni, mit tud tenni.

Hir szerint erre Anghelescu elélt követeléseitől.

A pénzügyminiszter egyébként egyes fővárosi lapok értesülése szerint kijelentette volna, hogy

a köztisztviselők fizetését is könnytelen lesz kis mértékben redukálni.

A lapok ezen állítólagos kijelentéssel kapcsolatban leszögezik, hogy a fizetésredukció megvalósítását lehetetlennek tartják. Megjegyzik, hogy az utóbbi két év alatt a tisztviselők fizetéseket összesen 30 százalékkal csökkentették és ma már oly gyengén vannak fizetve a tisztviselők, hogy újabb redukcióról szó sem lehet.

Ne felejtse el, hogy az Oszálysorsjáték sorsdöntő húzása

1935 február 15-én

van — Több mint 203 millió lesz kisorsolva egy napon. Vegyen sorsjegyet! Ujítsa meg sorsjegvét!

BANCA ILIESCU S. A. Cluj

Oradeai fiók: Bul. Regele Ferdinand 11.

A Népszövetség ijesztő statisztikája:

2 millió 300 ezer ember halt éhen egy év alatt!

Ugyanakkor félmillió zsák kávé és két és félezer tonna cukrot dobtak be a tengerbe

Genova, február 13.

A Népszövetség mellett működő nemzetközi statisztikai hivatal szenzációs statisztikát közöl az éhség áldozatairól. Szósz szerint 1933-ban összesen 2 millió 300 ezer ember halt éhen. Ezek közül fele az éhség utolsó stádiumában véget vett az

életének. Nem közönséges az a statisztika sem, hogy ugyanabban az időben, amikor ilyen ijesztő számú ember halt éhen 568 ezer zsák kávé és két és fél millió kg. cukrot sem misitettek meg, hogy az árakat magasabbra tudják tartani.

Hatmillióval károsították meg az államot a lugoji szeszgyárak

Lugoj, február 13.

Farkas János, a lugoji állami szeszgyártár tisztviselője szenzációs feljelentést nyújtott be a pénzügyigazgatósághoz, a pénzügyminiszterhez és a miniszterelnökhöz. A feljelentés szerint az összes Lugoj környéki szeszgyárak

évek óta különböző könyvelési manipulációk révén eltitkolták adó alapjukat, ami által több, mint 6 millió lejrel károsították meg az államot.

A különös feljelentés nemcsak Lugojon és környékén, de a fővárosban is nagy szenzációt keltett.

Kettős családi dráma Ujvidéken

Agyonlőtte feleségét egy emigráns német mérnök, majd önmagával végzett

Ujvidék, február 13.

Megdöböntő tragédia színeire volt tegnap este a Jugoszláviához tartozó Ujvidék városa, ahol

egy Németországból emigrált mérnök agyonlőtte feleségét, majd felfelölte önmagát.

Andrejewsky Károly 32 éves német agrár-mérnök a Hitler-rezsim elől elmenekült és Ujvidéken telepedett le, ahol 50 holdas birtokot bérlet. Egy kirándulás alkalmával megismerkedett Gurterics Rudolf ujjvidéki postaigazgató leányával. A fiatalok között csakhamar szerelem fejlődött ki és meg is tartották az esküvőt.

Eleinte igen jól éltek, de a fiatalok otthonába csakhamar beköltözött az anyagi

gond. Az asszony irodába járt, hogy megtudjanak élni. Napirenden voltak a veszekedések, míg végül

a fiatalasszony tegnap kijelentette, hogy nem hajlandó férjét eltartani és inkább visszatér szüleihez. A mérnök erre revolvert rántott, csövét az asszony füléhez tartotta és elsütötte.

Az asszony azonnal meghalt. Amikor Andrejewsky ráeszmélt tettére

önmaga ellen fordította a fegyvert és felfelölte magát.

Kórházba szállították, ahol azonban — anélkül, hogy magához tért volna — kiszorították. A családi dráma mindenütt nagy megdöbbenést és részvétet keltett.

Bevezeti a kormány a gabonamonopoliumpot?

Allami szervezet vásárolná össze a termést a termelők-től előre megállapított díjszabás szerint

Bucuresti, február 13.

A Tempo című lap értesülése szerint a földművelésiügyi minisztérium bizottságot küldött ki, hogy a gabona illetve gabonakereskedelmének monopolizálásának lehetőségét tanulmányozza.

A bizottság úgy döntött, hogy az államnak a jövőben fel kell karolnia a gabona-termeszt és ecéltől a külön szervezet létesítenek, amely az ország összes termelőitől átvesszi a ter-

melést előre megállapított díjszabás szerint.

A vásárlási és a malmosoknak felszámított eladási árból befolyó összegeket a termelés javítására és a kivitel növelésére fordítják. A gabonamonopol felállításában részt vennének az érdekeltek vagyis a földművesek, mezőgazdák, szövetkezetek, kereskedők, malmosok és exportőrök. Állítólag az erre vonatkozó törvényjavaslat elkészítése már folyamatban van.

Németország és Spanyolország kölcsönösen szabad légi kikötőt állított fel

Legközelebb Spanyolország fölött repül át a Zeppelin

Berlin, február 13.

A német kormány közölte, hogy létrejött a spanyol-német légi egyezség, amely megengedi Németországnak, hogy Spanyolország fölött szabad légi kikötőt állítson fel, viszont Spanyolország ugyanezt teheti Németországban. A szabad-légi kikötő azt jelenti, hogy ha repülőgépen vagy Zeppelinen akar szállítani valamit Németország és utja Spanyolországon keresztül vezet, nem kell, hogy vámot fizessen, csak abban az esetben,

ha az árut külön Spanyolországban helyezi el. Ugyancsak ez vonatkozik a személyszállításokra is. Aki csak keresztül utazik Spanyolországban, de nem hagyja el a spanyol légikikötőt, nem kell, hogy vizumot váltson. Ugyanez a helyzet áll a spanyol árukra és személyekre Németországban. Ebben az egyezményben benne foglaltatik a Zeppelin is, amelynek új útja ez lesz: Friedrichshafen-Barcelona-Sevilla-Délamerika.

Három embert téptek össze a farkasok Vulcan közelében

Egy nő, egy férfi és egy kislány esett áldozatává a vérengző vadállatoknak

Vulcan, február 13.

Az óriási hóréteg, amely a vulcani és petrosanii hegyekre ráomlott, előcsalta az erdőkből a farkasokat is, amelyek azután megdöbentő pusztításokat végeznek a falvak határában és az embereket is megkímélték. Tegnap délelőtt, nem messze Vulcan-tól egy csoport gazda az erdő felé igyekezett, amikor

borzalmas leletre bukkantak. Az erdőszélén összetépett ruhadarabok, bockszörny, megrágott tüsző, tejhordó fa-

edények és véres emberi csontok voltak a havon.

A megdöbent emberek megállapították, hogy a farkasok egy nőt és egy férfit téptek szét.

Ugyancsak a múlt napokban történt Ciupa község határában, hogy egy nyolc éves kislány a kiéhezett fenevadak áldozata lett. A kislány a szomszéd faluba járt iskolába, szülei azonban hiába várták haza délelőtt. Végre keresésére indultak, de már csak szétszaggatott holttestét találták meg.

Kilenc év után

Tömeges gyermekgyilkosságot leplezett le a berlini rendőrség

Berlin, február 13.

Kilenc évvel ezelőtt Berlin egyik félreeső utcáján halva találtak egy 8 és egy 11 éves kislányt. A halott gyermekek teste borzalmas módon össze volt roncsolva és minden jel arra mutatott, hogy kegygyilkosság történt. A rendőrség kilenc éven keresztül hiába nyomozott a kétszeres gyilkos után, míg tegnap a véletlen kézrekerítette a gyilkost. Az ügyeletes rendőrnek feltűnt, hogy azon a helyen, ahol kilenc évvel ezelőtt a gyilkosság történt egy jól öltözött férfi jelent meg és egészen különösen viseelkedett. Letérdelt a földre és szaglászni kezdett. A

rendőr odament hozzá és megkérdezte, mit csinál.

— Ne zavarjon, mondotta a férfi, — nem látja, hogy két halott fekszik itt. A rendőrnek azonnal eszébe jutott a kilenc év előtti gyilkosság és elővezette a férfit a rendőrségre, ahol vallatás alá vették.

Első kihallgatásán bevallotta, hogy ő gyilkolta meg a két kislányt, de bevallotta azt is, hogy kilenc év óta több ilyen gyilkosságot követett el. A gyilkos neve Hill Herbert, csehszlovák állampolgár, a gyilkosság elkövetésekor egyetemi hallgató volt.

Eladja a kormány a petroleumjáraadikot

Bucuresti, február 13.

Az Adeverul értesülése szerint a kormány négy évre el akarja adni a petroleum-járaadikot egy francia tőkecsoportnak. A vételár első részletét 200 millió frankot már a közeljövőben kifizetik.

„Magus” egérirtószert 120 egér

kipusztítására — — — — — 10 Lei

„Bincid” patkányirtószert — — — — — 32 Lei

„Pustol” svábbogárirtószert — — — — — 15 Lei

Meg nem felelés esetén a szert és pénzt adunk vissza.

Visszatérítjük meg a elő rabatt!

Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazului 2.

Spanyolországban gyilkol a hó

Madrid, február 13.

A trubiai fegyvergyárban szerencsétlenség történt, amely három katona életét követelte. Az egyik istálló tépje a ráhullott sok hó suya alatt beroskadt és magára temetett három katonát. Mire a rokonokat eltakarították mind a három katona halott volt.

Halálosvégű korcsmai mulatozás

Diirau-Ciuc, február 13.

Susni-ciuc községben kegyetlen gyilkosság történt tegnap éjjel. Néhány részeg legény, akik kevéssel előbb még együtt italtak a kocsmában, összeverekedtek. A kések is előkerültek, melynek során Monor József 22 éves legényt 14 késszurattal találva holtan rogyott a földre. A Mercuria-Ciuc-i rendőrség megindította a vizsgálatot.

Négy leánytestvér egyszerre tartotta aranylakodalmát

London, február 13.

New-South állam Wingham városában él egy Yalce nevű család, amelynek 10 tagja van. Hat férfi és négy leány.

A leányok között ötven évvel mentek egyszerre férjhez. Ötven év óta mind a négy leány hű maradt férjéhez. Ritka aranylakodalmat a család nagy ünnepekként tartotta meg, maga a kormányelnök is gratulált a ritka jubileumhoz.

RÁDIÓMŰSOR

CSUTOKIÓK

Bucuresti: 12.05: Gramofonlemez — 13.15: Hírek 13.40: Könnyű zene 17: Felolvasás 17.15: A rádiókvartett hangversenye 18.10: Hírek 18.25: Hangverseny 19: Előadás 19.20: Gramofonlemez 20.05: Koncert 20.35: Stefanescu-Goma román dalokat és románcokat énekel 21.15: Hangverseny 22.15: Hírek 22.30: Hírek

Budapest: 7.45: Torna, utána: hang-lemez 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízijelzőszolgálat 13: Déli harangszó az Egyetem templomból. Időjárásjelentés 13.05: Hanglemez 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és 14.50: Károlyi Árpád piaci árak, árfolyamhírek 17.10: Ke-rekes La-os dr előadása 17.45: Pontos idő-jelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Gazdasági előadás 18.35: Kárpát Zoltán és Paksy Jenő dr magyar nótákat zongorázik 19.25: Angol nyelvtanítás 19.35: Dulien Klára hagedül 20.10: Színműelőadás a Studióban. Az ördög hegedűse 22: Charli Gaudriot jazz zenekara 23.10: Hírek, időjárásjelentés, üg-tőversenyeredmények 23.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24: Virgilio Trinitas olasznyelvű előadása 1.05: Hírek.

3. oldal

ERDELYI MAJNAP

1935. FEBRUAR 13.

A POTYAUTAS

30

Még mindig ott áll az ágy szélén, kézen a cigarettatárcá. De most feszült fi-gyelemmel hajolt fölébe és vékony kis csipesszel kiszedett belőle valamit. Apró kis fehér hengerforma volt.

— Mit találál? — kérdeztem suttogva.

Hand nem felelt. A cigarettatárcát le-hobta az asztalra, azután megszo'tott be-tanult nyugalmával, két uja közé fogta a kis hengert. A következő pillanatban kibon-totta és meglepetve láttam, hogy tulajdon-képen apróra összesodort vékony, íttetsző papírpap. Ilyen vékony papírt még sohasem láttam. Szorosan teleírták gépirással. Az alján egész csomó aláírás. Hand mozdulat-lanul o'vasta végig.

— Én Istenem!

Hirtelen talpraugrott. Még az ő vas-nyugalmával sem tudott megbirkózni ezzel, amit o'vasott. Némán, dermedten bámult maga elé.

— Mutasd! — kértem izgatottan.

De Hand elhuzta e'őlem az írást.

— Nem merem Clark — suttogta. — ne o'vastam volna el én sem! Az életébe kerülhet bárkinek aki elolvassa.

Sokáig, átható pillantással nézett rám. Azután condosan összehajította az írást s ismét kis hengerformára sodorta.

— Ez az írás be'árvékolja az egész emberiséget! — mondta végre. — Mert ha rossz kezébe kerül, háborúra vezethet.

— Jóságos Isten — ihagtem. — Hogy kerülhetett Lyons birtokába ez a rettenetes titok?

— Csak találgathatunk és nem is olyan könnyű kitalálni. Annai bironvos, hogy fű-tőket ő'írási népszerűségeért lehet értékesíteni.

— Tehát ennek a sok kiontott vérnek ez a végső oka!

— Mindenk, kivéve azt a szegény em-ber, akit Mivel em'kolt meg! De közvetve ő is ennek a titoknak az áldozata. Ez a ti-tok megér réhárv emberéletet! És ezért ez-ért nem akarom veled közö'ni.

— Most mi a szándékod?

— Valamit azonnal el kell intéznem. Te csak folytasd, fiam, az u'j érvomat fényké-pezt és ne törődi velem szűke'désem van a kész képekre, amilyen hamar csak lehet.

Ismét leültem az asztal mellé és fol-ytattam munkámat. Hand néhány percig még ott maradt a szobában. Igyekeztem nem tő-rődni vele, ahogy kérte de akartam is li-gye'tem, mialatt táskájában keresgél' vala-mit. Azután az ajtóhoz lépett.

— Csukd be a hátsz mögött, Clark. Ha esetleg szükséged lenne bármire, itt va-gyok a szomszéd fülkében.

Bezárkóztam és folytattam a munka-mat. Végül is sikerült minden oldalról fel-vételeket készítenem a nyo'c pohárról. Most már csak az előhívás volt hátra. Mialatt an-ahoz készültem, kopogta'tak az ajtómon. — Jötte odaszaladtam és kinyitottam. Mr. Stuart állt odakinn és mögötte néhány matróz.

— Mr. Hand itt van? — kérdezte.

— A szomszéd fülkében van — felel-tem. — Azonnal szólhatok neki. Csak nincs valami baj?

— Azt majd meglátjuk. Minden esetre nagyon különös felfedezést tettünk.

— A kapitány küldte Handért?

— A kapitány a kabinjában van. Ad-eg nem jelentem neki az esetet, amig nem tudom, hogy csakugyan van-e jelenteni va-ló'm. Azt gondoltam, hogy mr. Handot min-den esetre érdekli majd az eset. Embereim azt hiszik, hogy valaki rejtőzik az egyik viz-latóban.

(Folyt. köv.)

"ERDELYI MAGYARSAQ"

4 oldal.

1935. FEBRUAR 15

Faulhaber biboros újabb támadás a nemzeti szocializmus ellen

El akarják venni a náci a felekezeti iskolákat

Berlin, február 13.

A müncheni nemzeti szocialista vezé-rek elhatározták, hogy kampányt indítanak, hogy a felekezeti iskolákat töröljék el és helyébe állami iskolákat állítsanak. Faulha-ber biboros érsek, aki bátran szembe mert szállani a nemzeti-szocialistákkal, egyházi átokkal fenyegette meg azokat a katolikus-sokat, akik ebbe bele akarnak menni. Így

sikerült egyelőre elhárítani a veszedelem-t, hogy az egyházi iskolákat államosítsák.

Faulhaber biboros egyébként a szocialis-táról is megtámad-a a nemzeti-szocialisták és kijelentette, hogy nem a katolikus-reformátusok harca van itt, hanem a k-e-gyház harca az új pogányok ellen. Érdekes, hogy a berlini pápai követ is Faulhaber biboros mellé állott ebben a kérdés-ben.

Szerelője segítségével

Két gyermekére gyújtotta házát egy asszony a Saar-vidéken

A tüzoltók már csak a gyermekek megszenesedett holt-testét tudták k'hozni az égő házból

Forbach, február 13.

A Saar-vidéki Forbach városban teg-nap éjjel kigyulladt egy Köhl nevű özvegy-asszonynak a háza. A házban a tűz ideje alatt, az özvegyasszonynak két gyermeke aludt, akik a lángokban lelték halálukat. A tüzoltók mire kivonultak már csak két megszenesedett kis hullát találtak. A gyer-

mekek anyja, fiatal, alig 21 éves szerető-jével nem volt odahaza. A rendőrség me-gállapította, hogy gyújtogatás történt. Az is megállapították, hogy a gyújtogatást a anya és szeretője követték el, hogy me-gszabaduljanak a két alkalmatlan gyerek-től. Mind a kettőt letartóztatták.

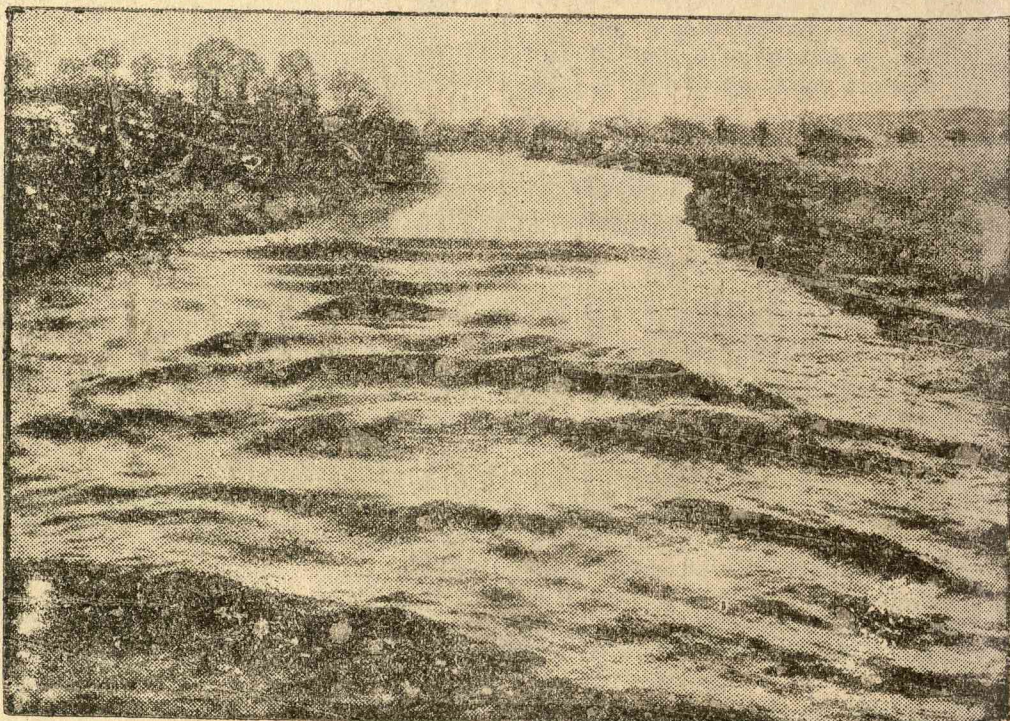
Egy ember, aki a pókokból és

Tudósok vásárolják össze a pókokat, amelyeknek hálóját tudományos vizsgálatainak vetik alá

London, február 13.

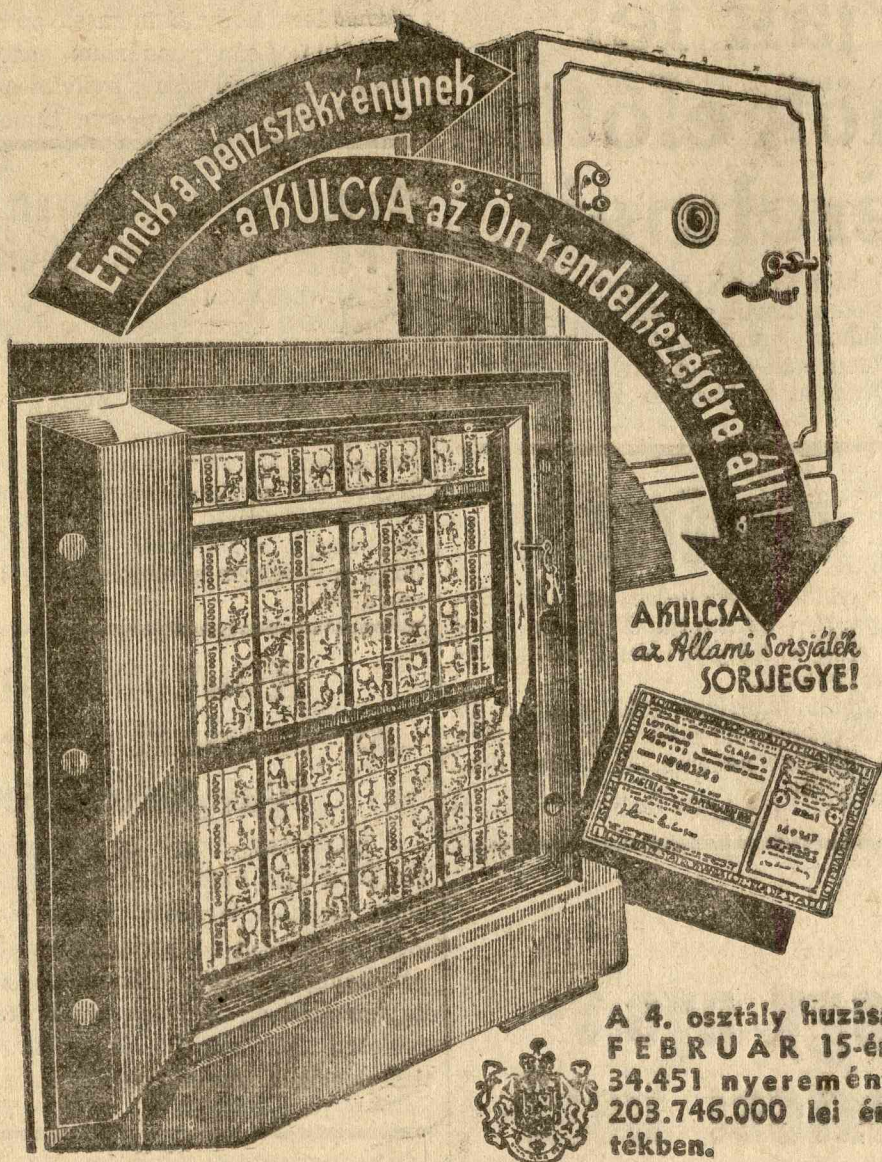
Londonban él egy Frank Morie nevű ember, akinek a foglalkozása a legkülönö-sebb az összes foglalkozások közül. Frank Morie reggel a hátára vesz egy zsákot és végigjárja a várost. Mindenütt nősténypó-kokat keres. Megkérdezték tőle, hogy mire kell neki a nőstény pók. Egészen különös feleletet adott. Kijelentette, hogy abból él

és nagyon szépen keres. Kitért ugyan-ahogy Frank Morie a nősténypókokat e'adja a tudósoknak, akik mikroszkopikus esz-zeiken végzett kutató'sok során használ-ják a nősténypók által font hálót. Egyik le-jobb vevője Moriena a Greenfich-i csillag-vizsgáló, ahol a földgömb képmásán az egyenlítő a Morietől vett pókok hálójából van fonva.

Különös természetesi csoda

A Severn folyó, amely az angliai Gloucester hiedre grófságában folyik, a múlt héten u'ró hullámokat vert, melyek a tenger nyugtalan-ságának érdekes kifejezői voltak. Az u'ró hullámok nagy gyorsasággal szalagáltak a folyón végig.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brașov	«Fortuna» Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia Unio
Cernăuți	Banca Comercială Națională B-ca Oehlmesser & Horowitz	Tg. Mureș	Ernest Révész
Cluj	Alfred Noe Banca Iliescu	Timișoara	Banca Centrală Banca de Scont Banca Timișoara

Ujévi tombolánk újabb nyerői

Ujabb jelentkezők a 200 drb. ajándék-tombolához Téli kabátot; Péter András Lău (Jud. Arad) Holbán Gábor Satumare, Tălos Lőrincz Arad, Weisz Mihály, Ocna Sibiului, Klein Mihály Timisoara. Cipő. Balogh Imre Salonta, Husz Maria Bethlen, Vass János Cluj, Schwarcz Ernő Satumare, Bokor József Sacueni. Ruha. Özv. Krausz Jánosné Sibiu, Szabó Istvánné Aghires. Hócipő. Tompa Margit Oradea, Kállai János Arad

Svájci zsebóra: Balázs Francisc București, Miklós Tamás Sibiu. Pullover. Martin József Turda. 2 drb. nyakkendő. Deák Imre București, 2 pár zokni. Dávidovits Dicioșan-martin.

Várjuk még további jelentkezőket. Itt említjük meg, hogy tegnapi számunkban tévesen lett közölve, hogy Hudacsek Sándorné Tasnad, nem gyermek kabátot, hanem női téli kabátot nyert.

Végetért az aninai bányászsztrájk

Husz bányász súlyosan megbetegedett a tárnák mélyén

Anina, február 13.

Az aninai bányásztrájk tovább tart, sőt egyre terjed. Az igazgatóság azt hitte, hogy az élelem nélküli munkások nem sokáig bírják a tárnák mélyén,

estére azonban nagy meglepetésre kiderült, hogy a bányászok — akiknek száma megközelítette a kétezeröttszázat — éhség és szomjúság-sztrájkba léptek.

A sztrájkoló bányászok eltorlasztották magukat a nyolcszáz méteres mélységben. A sztrájkoló családtagjai az éjszaka folya-

mán a tárnák lejáratai köré gyűltek, míg a bányászszindikátus vezetői leszálltak a mélységbe és tárgyalásokba kezdtek, de

a sztrájkolókat kijelentették, hogy mindaddig nem hagyják el a tárnákat, amíg a munkabérré és a munkaidőre vonatkozó kéréseiket nem teljesítik.

A hatóságok azt remélik, hogy az egyezséget hamarosan sikerül létrehozni. Súlyosbitja azonban a helyzetet, hogy a

a föld színén maradt bányászok sem szólhatnak le a tárnákba, a felváltás

nem lehetséges és így a sztrájk kőnyelen-keleten is tovább terjed.

Minden eshetőségre számithatva, a hatóságok két timisoarai és oraviciai katonai kirendeltséget küldött ki Aninára, ahol a hangulat rendkívül izgatott.

Tegnap éjjel Aninára érkezett Gherman szociáldemokrata képviselő is a tárgyalásokban való részvételre, a bányászok azonban kijelentették, hogy nem jönnek fel a tárnákból és a pécsi bányászok példáját akarják követni.

Anina, február 13.

Tegnap a késő esti órákban a 39 órás sztrájk véget ért. A bányában majdnem 2 teljes napig tartózkodó 422 bányászt este felhozták a bányákból. Husz bányász beteg lett, úgy hogy őket kórházba kellett szállítani. Másikülönben a bányászok és a bányaiszgatóság közt létrejött a megegyezés. A bányászok tüzelőanyagot fognak kapni.

Február 21-én utazik Schuschnigg kancellár Párisba

Paris, február 13.

Schuschnigg osztrák kancellár és Berger Waldenég külügyminiszter február 21-én érkeznek a francia fővárosba. Két napig maradnak itt s ezalatt az idő alatt, Flandin miniszterelnökkel és Laval külügyminiszterrel tárgyalnak.

Tűz az oradeai Sonnenfeld dobozgyárban

Oradea, február 13.

Ma délelőtt féltizenkettőkor telefonon hívták ki a tűzoltókat a Sonnenfeld-féle dobozgyár Pacii uccsa 7 szám alatt levő telephelyére, amelynek expedíciós szobájában tűz támadt. A teremben levő és a kályhához közel elhelyezett üres ládák fogtak tüzet. Mire azonban a tűzoltók kivonultak a gyár személyzete Minimax-al elfojtotta a feltört lángokat. A kár jelentéktelen.

Rágalmazás miatt elítélték Caba osorheiui tanítót

Oradea, február 13.

A törvényszék negyedik szekciójának Constantinescu-Babic tanácsa tegnap tárgyalta másodfokon Caba Victor osorheiui tanító és felesége rágalmazási perét Gherlănu osorheiui jegyző felesége feljelentette Caba Victor tanítót és feleségét, akik azt állították róla, hogy viszonya van Marinescu tanítóval.

Az alesdi járásbíróság foglalkozott a rágalmazási és a tanuk vallomása alapján bebizonyosodott, hogy Caba Victor tanító Muresan lelkész előtt kijelentette, hogy Gherlănu jegyző felesége Marinescuval intim viszonyban van. A második vádlotttól nem bizonyosodott be a vád, így a bíróság felmentette, míg Caba tanítót 1000 lejre büntette, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Caba Victor felelősséget jelentett be. A törvényszék azonban visszautasította a felelősséget. A vádlott a táblához folyamodott fel.

Időjárás

Délnyugati, nyugati szél, nyugaton és északon több helyen havazás. A hideg északon és nyugaton valamint a hegyekben valószínűleg mérséklődik.

5 oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"
1935. FEBRUÁR 20.

Pénteken tárják fel a miniszterelnök előtt Bihormegye sérelmeit

Tatarescu miniszterelnök minden megye problémájával külön óhajt foglalkozni és ezér a párt képviselőivel tanácskozik. Az összes megyék képviselőit sorra kihallgatáson fogadja és a meghallgatásuk után foglalkozik egyes megyék problémáival. Ma

távirat érkezett Oradeára, hogy Bihormegye pénteken kerül sor és így pénteken az összes bihori kormánypárti képviselő egyenek Bucurestiben. A távirat értelmében még Oradeán tartózkodó képviselők ma utaznak el.

Áthelyezések az oradeai rendőrségen

A Monitorul Oficial legutóbbi száma belügyminiszteri rendelkezést közöl, mely több oradeai rendőrtiszt és rendőrségi alkalmazott áthelyezéséről intézkedik. Csighi Joan komiszárt Halmiba helyezték át, ahol a határrendőrségnél kapott beosztást. Pop Sándor az episcopiai határrendőrség komiszárja Brasovba megy, míg Zancu Joan komiszár a törzshelye Turnu Severin.

Ezzel egyidőben Sighe-re helyezik Beindeanu Augustin és Santau Demeter deaktívet, akik a központi rendőrségen teljesítettek szolgálatot.

A belügyminiszteri rendelet egyben az oradeai rendőrségre másodosztályú rendőrségi titkári állásba nevezte ki Jorga Gheorghe joghallgatót.

Győzött a jobb belátás!

Nem tartanak még egy nyelv- vizsgát az oradeai városi tiszt- viselők között

Áprilisban megtartják a választásokat

Ezelőtt néhány nappal megírjuk, hogy távirat jött Bucurestiből, melynek értelmében azok a tisztviselők, akik a legutóbbi nyelvvizsgán ötös jegyet kaptak, újabb vizsgára kell álljanak. A távirat érthető izgalmat keltett a tisztviselők körében, de mindenki bizott abban, hogy Mosoiu polgármester közismert jóakarata megfelelő megoldást talál és újabb nyelvvizsgákra nem kerül sor.

Munkatársunk beszélt az ügyben tegnap hazaérkezett Mosoiu Tiberiu polgármesterrel, aki kijelentette, hogy nem lesz újabb nyelvvizsga.

A polgármester szobájában tartózkodó Tančila prefektus még hozzátette ehhez, hogy a vizsgáztató bizottság nagyon szigorúan állapította meg a jegyeket és így az ötös jegy voltaképpen hetesnek számít.

Felvilágosítottuk a bizottság szigorúját a belügyminiszteriumot is — mondta a prefektus — és tudomásukra hoztuk, hogy nincsen szükség nyelvvizsgára azok részére, akik ötös osztályzatot kaptak.

Azokkal a hírekkel kapcsolatban, melyek a városi magyar tisztviselők újabb nyelvvizsgára való küldésére vonatkoztak és amelyek izgalomban tartják már hetek óta a városháza kisebbségi tisztviselőit, a mai napon megjelent Mosoiu Tiberiu polgármesterrel dr. Soós István a Magyar Párt elnöke és Hegedüs Nándor v. képviselő és kérték a polgármestert, hogy hasson oda, miszerint a tisztviselők legyenek megkímélve az újabb nyelvvizsgától, amely csak csökkenti munkaképességüket és felesleges zavarban tartja őket.

A polgármester kijelentette, hogy a maga részéről nem tartja szükségesnek az újabb nyelvvizsgát, min hogy a magyar tisztviselők nagy többsége teljesen megfelelő eredménnyel tette le a vizsgát és csak egy-két abszolút lényegtelen állásban lévő tisztviselő nem tudott megfelelni. Ha jött is ilyen rendelet, intervenálni fog a belügyminiszternél, hogy afölött térien napirendre, minthogy ő újabb nyelvvizsgát nem tart

szükségesnek és nem is fog tartani. Így tehát nyugodtan lehetnek a magyar tisztviselők, hogy sem újabb nyelvvizsga nem esz sem a fegyelmi bíróság elé nem lesz küldve senki újabban.

Dr. Soós István kérelmére kijelentette a polgármester, hogy ugyanez vonatkozik az üzemi tisztviselőkre, akik már egyszer színen vizsgáztak.

A küldöttség tárgyalt azon üzemi tisztviselők ügyéről is, akik felmondási időt kaptak és akiknek felmondási ideje már lejárt. Dr. Soós István hiva között a polgármester korábbi ígéretére, mely szerint a polgármester kijelentette, hogy ezen tisztviselők megmaradhatnak szolgálataikban, ha az üzemi vezető igazgató működésüket szükségesnek tartja.

Mosoiu Tiberiu polgármester kijelentette, hogy korábbi ígéretét most is állja és az üzemi igazgatókkal megbeszélést fog tartani, hogy kik azok a tisztviselők, akiknek működésére szükségük van és azoknak a további megmaradását engedélyezni fogja. Így máris engedélyezte Kovács Ilona tisztviselőnő megtartását a villamosműnél.

A küldöttség interveniált továbbá azon városi szegények ügyében, akik 100-200 lej havi segélyt kaptak, de a múlt évi költségvetésbe ez az összeg nem lett felveve. Dr. Soós István kérte, hogy az 1935-36 évi költségvetésbe ezek a havi segélyek véssenek fel a polgármester kedvező választ adott.

A Magyar Párt vezetői intervenáltak továbbá a megyei és községi választások ügyében is. A polgármester kijelentette, hogy eddig azért nem tartották meg, mert nem volt megfelelő alap, azonban a jövő évi költségvetésben a szükséges fedezetről gondoskodni fognak és így teljesen valószínű, hogy már április hónapban meg lesznek a megyei választások és májusban a városi választások.

Végül dr. Soós István úgy is, mint a

Ref. Egyházkerület főjegyzője kérte a polgármestert, hogy támogassa az oradeai református Leánygimnázium azon kérését, hogy visszakaphassa nyilvánossági jogát. A polgármester megígérte támogatását.

Egyelőre állásában marad Faur oradeai főmérnök

Az állásától azonnali hatállyal elmozdított Faur főmérnök — mint megírtuk — benyújtotta felelősségát a timisoarai vizsgáló bizottsághoz. Tegnap Faur Emil felkereste a hazaérkezett Mosoiu Tiberiu polgármestert, akinek terjedelmes memorandumot adott át, amelyben kifejtette, hogy elbocsátása törvénytelen volt. Mosoiu polgármester megígérte az ügy átanulmányozását, majd a főmérnök tudomására hozta, hogy a felelősség elintézéséig hivatalában maradhat.

Kilakoltatják az oradeai pénzügy- igazgatóságot

Ismeretes, hogy az Irigalmasrend kilakoltatási pert indított a pénzügyigazgatóság ellen. Cristea járásbíró most hirdeti ítéletet az ügyben és április 23-ra elrendelte a pénzügyigazgatóság kilakoltatását. A pénzügyigazgatóság a Duca utcán levő állami épületbe költözik át és az itt lakó állami tisztviselőket, vízfelügyelőséget, stb. ugyanakkor kilakoltatják.

— Megjelent a polgármesteri hivatal rendlete a kenyér maximális áráról. Megírtuk, hogy az interimárbizottság maximálta a kenyér árát. Ma külték ki a niva alos rendeletet, amelyből kitűnik, hogy a barna kenyér árát 6 lej 50 baniban, a fehér kenyér árát 7 lej 50 baniban állapították meg (és nem, mint tévedésből írtuk 6 lejben a barna kenyeret). Más élelmiszerek árát nem maximálták. A fehér kenyeret 4-es, a barna kenyeret 6-os listából kötelesek sütni a boltok.

Heti műsor:

Csütörtök délután 4 órakor: Romeo és Julia (Olcsó helyárak!).

Csütörtök este fél 9 órakor: A nápolyi kaland.

Péntek fél 9 órakor a Katholikus Könyvtárban. Az öböl.

Mozgósínházak műsora:

Apolló Mozgó
Megszökött egy fegyenc.
Capitol Mozgó:
Moulin Ronge.
Hayman Szinkör
Helyet az öregeknek.

APRÓHIRDETESEK

Strada Moldova 58-a., alatti jósnő házajött, fogad, február 20-ig. Oradea, Mankatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruhában. Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Újságárusításra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban. Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac) 1. szám.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA